

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administratiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazetă” ese:
Joi și Duminecă.

Prețulu abonamentulu:
pe unu anu 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu XII.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 97.

Joi, 197 Decembre

1878.

Opozițiunea în delegatiunea ungara.

Brasiovu, 18 Decembre 1878.

Multu desbatut'a cestiune orientala, dupa-ce a trecut prin amendoune parlamentele imperiului și prin delegatiunea austriaca a datu de lucru în fine și delegatiunei ungare. Nu se pôte dice, ca delegatii unguri nu 'si-ar' fi datu silintia de a aduce pe catu numai li s'a potutu vederi noue în desbatere. Acést'a se pôte dice mai multu despre vorbitorii opozițiunei, cari desi nu au atacatu cu aceeași impetuositate, că falang'a lui Dr. Herbst, pe ministrulu de esterne, ca-ci nu potu se uite, ca este connationalulu loru, totusi, pôte chiaru prin moderatiunea ce si-au impus'o, au sciutu se combata cu mare succesu politic'a siovaitóre, ce a observat'o pana acuma d-lu Andrassy.

Mai impunsatörice au fostu argumentele produse de conservatorii, comite Albert Apponyi și comite Anton Széchen, apoi cele produse de marele Deákistu de odinóra, dér' acuma trecut în castrele opoziționale, Augustu Pulszky.

Mare miscare a produsu între delegatii afirmatiunea lui Apponyi, ca ide'a fundamentala a politicei nóstre esterióre este actiunea paralela cu Russi'a, e impartirea Turciei. Noi, dise elu, amu lasatu se se incube russii în Bulgari'a și amu ocupatu provinciile apusene Bosni'a și Herzegovin'a. Dunarea amu parasit'o și ne-amu multiamitu cu positiunea strategica din tierile ocupate. Ce este acést'a alta, déca nu o actiune paralela? Missiunea monarchiei, o vede Apponyi în aceea, că se nu lase panslavismulu se se grupeze la unu locu. Trebuiea dér' înainte de tóte, se impede camu orice comunicare a Russiei cu popórele Balcaniloru. În locu de acést'a ne-amu pusu pe unu terenu imposibilu, adeca a face concurentia Russiei în acele tieri. Acést'a concurentia este inse pentru noi imposibila, pentru-ca Russi'a se baséza acolo pe afinitatea de rassa, și pe comuniunea de religiune, pre candu noue ne lipsesce acestu spriginu și ne trebuie inca 50 de ani de lupte că se ajungemu acolo, unde se afla astadi Russi'a. Dá, Bosnia și Herzegovin'a este numai plat'a pentru serviciile, ce le-amu facutu Russiei la darimarea Turciei. De aceea Apponyi tiene, ca politic'a lui Andrassy a fostu atatu de gresita incatu amenintia chiaru esistentia monarchiei.

Comitele Antonu Széchen recunósce grav'a positiune a comitelui Andrassy, dér' acést'a nu 'lu impiedeca a sustiené, ca acea politica a fostu tare gresita, ca-ci n'a cunoscutu de cu vreme, ca orice tractare a cestiuniloru turcesci, care se departá de terenulu tractatelor, deschidea numai calea desnodarei cestiunei orientale, cu tóte pericolele sale. Opiniunea publica în Ungari'a era dedata a vedé asigurarea intereselorungaresci în sustinerea imperiului otomanu, ér' mediulócele de aperarea loru ale cautá la Dunare, în Romani'a Bulgari'a și la tiermulu Marei Negre. Acuma desi acést'a parere nu mai corespundea în multe starei reale a lucrurilor, totusi ar' fi trebuitu celu puçinu o pregatire, o deslusire pentru cá ómenii se 'si schimbé ideile loru de cincidieci de ani și se se reintórca la ide'a timpiloru lui Ioane Hunyady și a printiului Eugeniu de Savoia. „A guverná insémna a prevedé, ér' a guverná constituționalu insémna a conduce!”

Széchen nu pôte nicidecumu aprobá form'a, în care monarchi'a a luat mandatulu dela congressulu din Berlinu. Acestu mandat e pré puçinu claru și tocmai acést'a insufla în privinti'a internaționala temerile cele mai serióse. Déca inse mandatulu acést'a a fostu o gresiéla fatala, atunci esecutarea lui este și mai mare gresiéla. Andrassy însusi marturisesce, ca s'a insielatu în privinti'a financiara. Dér' acést'a este unu casu, în care nu era ertatu se se insiele. La asemeni invre-

prinderi trebuie se se prevéda înainte chiaru și siansele cele mai nefavorabile.

Ocupatiunea numai atunci s'ar' fi potutu aprobá, dice în fine Széchen, déca Turci'a ar' fi fostu în adeveru cu totulu sfarmata, fia în urm'a unei revoluțiuni séu a unui resbeln. Pentru casulu acést'a monarchi'a ar' fi potutu se face o declaratiune franca, conscia și leala la Berlinu și poterile de siguru ar' fi consimtitu.

Augustu Pulszky combate aspru motivele, pe cari se baséza aperarea ministrului. Ocupatiunea Bosniei, dice, erá menita se sparga inelulu slavicu, care amenintia a se formá acolo. În locu de acést'a inse ne-a impusu o problema și mai mare: Conducerea sudslavismulu. Ca-ci séu ca voimu se lucramu în contra aspiratiuniloru sudslavice, ceea ce ar' provocá cele mai grave pericole asupra monarchiei, séu ca dincontra, — deórece în Bosni'a se pôte face numai o politica bosniaca, — trebuie se conducemu insine acele aspiratiuni. Atunci inse vomu lucrá în contra propriei dorintie de a paralisá planurile Russiei în Orientu.

Éta argumentele cele mai însemnate, produse de catra opozițiunea din delegatiunea ungara în contra politicei comitelui Andrassy, pe care l'au nemeritu, dér' nu l'au potutu inca resturná. Andrassy e cá harapulu, ori-catu l'ai si spalá, elu albu nu se mai face. Maioritaea cea mare a delegatiloru l'a sustienutu, votandu în favorulu guvernulu. Este bine cu tóte aceste a cunósce și parerea opozițiunei, care în impregiurarile actuali, candu numerulu celor ce parasescu partid'a guvernamentală cresce pe di ce merge, pôte se fia chiamata în curéndu a inlocui pe cei ce conduc astadi destinele Ungariei.

Sinodulu bisericei autocefale romane.

Pe nici unu terenu nu s'a lucratu atatu de puçinu pana acuma în Romani'a, cá pe terenulu bisericescu. Clerulu din Romani'a, care ar' trebui se fia înainte mergétoriu pe calea culturai, a remasu atatu de multu indereptu, incatu este lipsa de o activitate neobosita de cateva decenie, spre a 'lu redicá pe acea trépta, pe care trebuie se stè dupa positiunea, ce ocupa în statu. În privinti'a acést'a sunt fórte importante lucrarile „santulu Sinodu alu s. biserici autocefale ortodoxe romane”, care se afla tocmai acuma adunatu în sesiunea de tótna 1878. „Monitorulu” publica discursulu, ce la tienutu I. P. S. S. Metropolitulu primatu alu Romaniiei Calinicu, din care estragemu punctele mai principale. Metropolitulu 'si esprima înainte de tóte bucuri'a, ca présantitii parinti s'au potutu aduna în numerulu cerutu de lege spre a incepe lucrarile Sinodulu, ca-ci din sesiunile trecute au remasu mai multe cestiuni neterminate. Una din aceste cestiuni a fostu cea relativa la schitul romanu din muntele Athos, care acuma este aplanata. A 2-a cestiune privesce reformarea costumulu preutiescu. În sesiunea trecuta s'a fostu numitu o comisiune care se studieze cestiunea. Din reportulu acestei comisiuni, dice metropolitulu primatu, veti vedé, ca palari'a, singura schimbare essentiala în costumulu de incercare introdusu în eparchi'a nóstra, nu este o inovatiune neusitata în clerulu ortodoxu alu tierii nóstre. Monumentele istoriei ne arata, ca mai înainte atatu patriarhii din Orientu, catu și metropolitii nostri portau palarii în vieati'a ordinaria. Preotii nostri romani de tíera în vieati'a loru ordinaria și astadi pórtá palarii și caciule; spera dér', ca în privinti'a acést'a usioru se va stabili o întielegere comuna între PP. SS. membri ai s. Sinodu, ca-ce acést'a cestiune n'atinge SS. canóne. A 3-a cestiune, care cere o deslegare grabnica, privesce pe diuariulu oficialu alu s. Sinodu „Biserici'a ortodoxa romana”. Metropolitulu primariu amintesce repor-

tulu, ce l'a fostu facutu comisiunea alésa în sesiunea trecuta în scopu de a ecsamina starea acelu diuariu. Comisiunea a aflatu, ca acést'a stare e departe de a corespunde dorintiei s. Sinodu, precumu și clerulu și publiculu cetitoriu. Metropolitulu spune apoi, ca cá presiedinte alu s. Sinodu, pentru ca se nu supere prestigiulu acestuia, care n'a potutu luá nici o decisiune definitiva în cestiunea acést'a, a crediutu de dator'i'a s'a a luá mesuri pentru inlocuirea provisoria a membriloru vechi ai redacțiunei cu altii mai capabili și de mai buna credintia.

Aceste mesuri, dice, inse nu s'au potutu aplicá, din cauza, ca redacțiunea vechia s'a opusu a dá în primirea membriloru nou numiti archiv'a și averea diuariulu, ér' noi n'amú voitú a întrebuintiá midiulóce mai energice, asteptandu, cá Fratiile vóstre se faceti cele de cuviintia. Mai departe dice: a 4-a cestiune, care are importanti'a cea mai mare, este aceea, de a se retiparí cartile bisericesci cu litere latine și a se inlocuí cu acést'a ocaziune cateva espressiuni prea invehite și reu sunatörice cu altele mai romanesci; acést'a idea emisa de Noi inca de multu și recomandata de d. ministru de culte, ati aprobat'o și Frati'a vóstra și remane dér', cá s. Sinodu se cugete seriosu asupra modulu, ce-lu crede mai nimeritu pentru realizarea ei. În fine crede, ca este trebuintia, cá s. Sinodu se cugete fórte seriosu de a complecta golurile, ce ecsista în sinulu seu prin alegerea unor persoane demne și distinse prin invetiatur'a și cu deosebire prin moralitatea loru. Éca dér' cestiunile de capetenia, de cari va avé a se ocupa s. Sinodu alu bisericei autocefale romane în sesiunea actuala.

Din diet'a Ungariei.

(Cumú se vorbésca croatii în diet'a Ungariei cá se-i întielegá?) Merita se facemu mentiune de-o mica desbatere, ce s'a incinsu în siedinti'a din 11 Dec. c. în diet'a Ungariei asupra acestei cestiuni, candu a fostu vorba de aceea, cumú se se puna în diuariulu dietei cuventarile tienute în limb'a croata. Comisiunea diuariulu a propusu adeca, cá aceste discursuri, imediatu dupa pronuntiarea loru, se se céra dela deputatii respectivi și se se insereze în diuariu în limb'a croata și în traductiune autentica ungerésca. Façia cu acést'a a propusu A. Beóthy, cá se se puna în dieta celu puçinu unu stenografu, care se scia stenografá în limb'a croata. Carolu Mihálovics sustienú parerea lui Beóthy. Elu recunósce, ca pe croatii nu-i întielegu în dieta și dice, ca ar' fi pôte mai cu minte se vorbésca nemtiesce, cá se-i pricépa fiecare. Alex. Csanády: Tóte le asiú fi crediutu, numai aceea nu, ca natiunea se póta degenerá astfelu, cá se fia posibilu a se face aci o propunere de a vorbi nemtiesce. (Mare ilaritate.) Adeveratu, ca multi nu cunoscu limb'a croata, dér' si de aceia sunt, cari nu pricepu nemtiesce si elu insusi este unulu dintre aceia, cari nu voiescu se pricépa acést'a limba (Iaritate sgomotósa) si elu din partei tiene, ca li s'a facutu croatiloru pré mare concessiune, lasandu-i se vorbésca în limb'a loru. Primesce inse propunerea comisiunei. Ministrulu-pres. Tisza dice, ca totusi nu e fora de folosu de a cunósce limb'a unui poporu mare si cultu cu-o literatura însemnata (ad. limb'a germana), dér' crede si elu, ca în diet'a ungara se pôte întrebuintiá numai limb'a maghiara si cea croata, concessa de lege. Este de parere a se supune propunerea lui Algernon Beóthy comisiunei diuariulu. (Aprobare.) Paulu Hoffmann: Croatii vorbescu raru (Ei votéza numai barbatesce în favorulu lui Tisza. Not'a Culeg.) si numai asiá dicéndu în recognitió-nem juris, spre a întrebuintiá dreptulu loru. Crede dér', ca propunerea comisiunei va fi satisfacétóre. — Madarász e de astadata în positiune a conglasui cu d-lu Tisza si crede, ca amanarea va fi

mai corespundătoare, că se ne cugetam bine asupra lucrului. Croații ar' pot' înse în adevăr, decât ne iubesc uatatu de multu, se invetie unguresce! — Ákos Beöthy nu presupune, ca croații ar' fi esprimandu principii inimice statului; dér' în totu casulu e mai bine se scim, ce contieniu cuventarile lor; de aceea ajunge ceea ce a propusu comisiunea.

Danielu Irányi dice: Cestiunea financiara, pe care o atinse referentulu Péchy, nu p'ote fi luata în consideratiune. Din parte-i nu voiesce se faca nimica, ce ar' pot' se amarésca pe croati. În 1848, candu vediu ce suferintie a causatu terei c'ert'a dintre nationalitati, s'a legatu serbatoresce, de a încercá totu, ce ar' pot' înaintá restabilirea buneii întielegeri, ca-ci ac'ela, caruia i-ar' succede acést'a, va fi glorificatu cá alu doilea fundatoriu alu regatului. Votéza pentru propunerea lui Beöthy. (Aplause.) Paul Szontágh dice în fine, ca pentru aceea, ca vorbesce odata într'unu anu si unu croatu, nu e de lipsa a mai aduce unu stenografu croatu. În fine se primesce propunerea lui Madarász, cá se se amane cestiunea, cu alte cuvinte se se lase incurcata. Croații dér' voru contiuná a vorbi în dieta fara cá se fia întielesi si fara cá vorbirile lor se fia stenografate si talmacite în diariulu dietei. —

Conventiunea incheiata între Romanii si Turcii.

L e g e.

Art. unicu. — Conventiunea incheiata la 23 Novembre 1878 între plenipotentiarii A. S. R. Domnulu Romaniei si plenipotentiarii M. S. Imperatului Otomanilor în privinti'a repatriarii prizonierilor turci este aprobata.

Acést'a lege, împreuna cu conventiunea anecsata la dens'a, s'a votatu de adunarea deputatiloru în siedinti'a dela 24 Novembre 1878 si s'a adoptatu cu unanimitate de 64 voturi.

(L. S.)

Vice-presedinte G. Hasnasiu.
Secretaru N. Cisimanu.

M. S. Imperatulu Otomanilor si A. S. R. Principele Romaniei, de o potri va animati de a repatriá pe prizonierii de resbelu, au hotaritu de a incheiá spre acestu sfersitu o conventiune, si au numitu cá plenipotentiaru:

M. S. Imperatulu Otomanilor pe Suleiman-pasi'a, generalu de brigada si pe Azarian-Effendi, functionariu ai sublimei Portii;

A. S. R. Principele Romaniei pe colonelulu Alecsandru Budistenu, comandantu alu piatiei Bucuresci si pe subintendantulu Balabanu, directoru de serviciu la ministeriulu de resbelu;

Cari, dupa ce si-au schimbatu deplinele loru poteri aflate în buna si regulata forma, au convenitu asup'ra articoleloru urmatore:

Art. 1. Repatriarea prizonieriloru de resbelu se va face imediatu dupa ratificarea conventiunei de faciá.

Art. 2. Cheltuelile de intretinerea prizonieriloru de resbelu, restituiti séu morti în intervalu, se voru constata si aprobá de delegatii ambeloru guverne si în urma divisate în 2 perióde distincte. Prim'a se socotesce din diu'a, în care au fostu prinsu pana la incetarea ostilitatiloru, si a dou'a cuprinde perióda, ce remane dela incetarea ostilitatiloru pana la repatriarea loru.

Art. 3. Plat'a totalului primei parti a cheltueliloru de intretinere, enunciate la articolulu precedentu, se va face în 14 scadenti egale, distantie un'a de alt'a de siese luni, astfelu, ca în siette ani, cu incepere diu diu'a ratificarei presentei conventiuni, va trebui cá totulu se fia pe deplinu achitatu. Visteri'a imperiala va liberá spre acestu sfersitu bonuri de thesauru, reprezentandu fiecare unulu din termeni.

Art. 4. Plat'a celei de a dou'a parti a cheltueliloru enunciate la art. 2 va fi facuta în trei luni cu incepere din diu'a ratificarei conventiunei de faciá, si visteri'a imperiala va liberá spre acestu sfersitu bonuri de thesauru imediatu dupa ratificarea acestei conventiuni.

Art. 5. Present'a conventiune va fi ratificata si ratificarile ei voru fi schimbate la Bucuresci, 15 dile dupa semnarea ei. séu mai curéndu de se va poté.

Dreptu care plenipotentiarii respectivu au semnat'o si au pusu pe dens'a sigilulu armeloru loru.

Facuta la Bucuresci, la 23 Nov. (5 Dec.) 1878.

Semnati: Colonelu Budistenu, sub-intendantu Balabanu.

Semnati: Suleiman, Azarian.

Pentru traductie conformu cu textulu originalu:

Ministru afaceriloru straine Cogalnicenu.

Articulu aditionalu.

Subsemnati plenipotentiaru ai M. S. Imperatului Otomanilor si ai A. S. R. Principele Romaniei, în virtutea autorizatiunei guvernului loru si conform cu art. 2 alu conventiunei semnata astadi, constata si classifica, ca cheltuelile ocasiunata guvernului romanu pentru intretinerea prizonieriloru de resbelu otomani, din diu'a, în care au fostu prinsu, pana la 1/13 Novembre 1878, se urca la suma de 1.423,482

franci 65 centime. — Totalulu primei parti a cheltueliloru enunciate la art. 4 din conventiune se urca la sum'a de 863,482 franci 65 centime. Totalulu celei de a dou'a parti a cheltueliloru enunciate la art. 4, împreuna si cu cheltuelile de transportulu prizonieriloru pana la Galati, se urca la sum'a de 560,000 franci. Tóte aceste sume voru fi plătibile la terminile aretate în conventiune, în monete metalice. Este bine întielesu, ca cheltuelile ocasiunata Romaniei pentru intretinerea acelorasi prizonieri cu incepere dela 1/13 Novembre 1878 pana la imbarcarea loru la Galati se voru adage la sum'a plătibile în trei luni, în virtutea art. 4 alu conventiunei.

Dispositiunile de faciá voru avé aceeasi fortia si aceeasi valóre cá si candu ar' fi tectualu inserate în corpulu conventiunei.

Facutu la Bucuresci, în duplu originalu, la 23 Nov. (5 Dec.) 1878.

Semnati: Colonelu Budistenu, sub-intendantu Balabanu.

Semnati: Suleiman, Azarian.

Pentru traductiune conformu cu textulu originalu:

Ministru afaceriloru straine Cogalnicenu.

(L. S. M. A. S.)

Selagiu, 3 Decembre 1878.

... Este o santa datorintia nu numai a clerului ci si a inteligintiei romane de a lucrá din respoteri, adeverat'a, nefaçarit'a religiositate se se inradecineze afundu si durabilu în anim'a poporului romanu si de a merge în acést'a privintia luminandu cu esemplu înaintea lui. Inteleginti'a miréna are dér' si aci, cá-si în alte multe casuri, a lucrá în cointielegere cu preotimea. Dorere inse, ca se afla inca si astadi numerosi preoti, cari sunt atatu de apathici, si în modu atatu de vatamatoriu reservati faciá de inteliginti'a miréna în lucrurile bisericesci, încatu în locu de a-o castigá, departéza mai multu pe acést'a dela o colucrare comuna. Sunt inse si numerosi preoti, cari facu esceptiune în privinti'a acést'a si unulu dintre acesti domni preoti este protopopulu Bredului si totodata parochulu comunei Ortelec, Teodoru Popu. Densulu la prim'a s'a infaçiasiare în acestu tîenutu sciú se castige pentru sine si afacerile eclesiastice si scolare ale tractatului seu pe inteliginti'a miréna de aici si de atunci încóce n'a fostu o singura ocasiune, unde acést'a se-i fi denegatu successulu seu si se nu-i fia urmatu cu respectu si iubire în tóte întreprinderile sale, îndreptate spre binele bisericeii si scólei romane. Resultatele imbucurátorie ale acestei cointielegeri si conclurari se si arata la fiecare passu, ér' înteleginti'a nu lasá se tréca nefolosita nici un'a ocasiune spre a-si manifestá respectulu si iubirea faciá de persón'a numitului domnu protopopu.

Un'a dintre aceste ocasiuni binevenite fú santirea bisericeii din Ortelec de nou restaurata prin staruinti'a d-lui protopopu si a bravului seu curatóre, Selagenu, — care se serbá în 17 Nov. a. c. Actulu de santire lu indeplini, si sant'a liturghia pe langa asistintia numerosa o celebrá Vicariulu Silvaniei Rvdss. d-nu Alimpiu Barbolovicu. Totu D.-S'a tîenú si nuventarea bisericésca cu indatinat'a-i elocintia, animandu multimea de poporu coadunata la iubirea lui Dumnedieu si a frumsetiei casei sale. Tempulu a fostu nespusu de uritu, calile în întielesulu deplinu alu cuventului desfundate; dér' totu s'au adunatu din dragoste catra parintele loru sufletescu la mes'a domnului protopopu mai bine de 50 de persóne dintre întelegintia, între cari o frumósá cununa de dame. Betrani si tineri animati de ospitalitatea si rar'a amabilitate a domnei si domnului casei petrecura împreuna cu cea mai mare cordialitate si veselie pana tardiu în nópte. Dintre dame ne încantara cu presinti'a, amabilitatea loru, afara de domu'a casei Maria Popu, pré onor. dómna Maria Barbolovicu, Eleonor'a Nichit'a, Amali'a Popu, Mari'a Orosu, Julian'a Unguru, Julian'a Ghirasimu, Julian'a Andreiu, Ann'a Oprisiu, Mari'a Popu, Veronic'a Prodanu si cateva domni-sióre. Nu potu lasá neamentitu, ca a luat'u parte cu mare cordialitate la petrecere si chiaru la jocurile romane marele profesor si sincerulu amic alu romaniloru Antoniu Dobai din Haraclanu. Avuramu dér' o convenire si petrecere, la care vomu recuetá totdean'a cu placere. Multiamita pentru ea domnului protopopu si amabilei sale soçie!

Selagianulu.

Revista literara.

Consideratiuni asup'ra timpului si spatiului c'unu tractatu ortograficu în locu de precau-tare de Ionu cav. de Puscariu. E unu lucru frumosu si imbucuratoriu, ca d-nulu cav. Puscariu n'a facutu

cumu facu fórtu multi functionari, ca dupa ce iesu din cancelaria nu se mai intereseza de nimic'a, chiaru nici de studiulu specialitati loru, ci a întrebuintiatu orele sale libere spre a se ocupá cu cercetari ortografice si cu studii paleontologice geologice, arhiologice si biblice. Cei dreptu d. Puscariu e cunoscutu publicului romanu si prin alte scrieri de natura juridica. Carticie'a presenta este numai o reproducune a unui siru de articuli din „Famili'a". Dupa espunerea motiveloru, cari l'au indemnatu la publicarea acestei carticele tractéza pe 57 pagini diversele sisteme ortografice, aretandu causele ce au indemnatu pe romani se parasésca literele cele ciriliane curatu fonetice, din cauza, ca alfabetulu cirilianu a fostu croitu dupa natur'a limbii slavóne, si nu se potri vesce cu limb'a romana. Arata mai departe, ca primii plasmuitori si apostoli ai literiloru latine în limb'a romana au fostu nevoiti a alergá la diferite semne tonice si fonetice, puse parte de asup'ra vocaleloru, parte de desuptulu consonantelor. Mai incolo dice, ca nou'a literatura cá o copila gingasia trebuia se fia sprijinita, cá copii candu incepu se amble, de suptiori, de mani de degete, macaru de unu betiu, séu si de unu singuru paiu, apoi se mai foloseau ici colea si carji proptióre, cá la schiopi si ologi. Apera cu tóta tari'a sistemulu moderatu etimologicu, în contra sistemului foneticu, în modulu de a combate se folosesce inse de niste termini, muscatori si puçini alesi, calificandu s. e. pe fonetisti de „lenesi“, „idioti“ si „habauci“, éra semnele loru diacritice, de „códé“ si „córne dobitocesca“, codárle“ si „carji“. Dupa parerea, ce-o are d-lu cavaleru despre semnele diacritice si despre aplicarea loru, ar' urmá, ca tóte somitatile filologe, începéndu dela F. Bopp, fundatoriulu gramaticeii comparative si pana la R. Lepsius, compunatoriulu unui alfabetu latinu generalu cu semne diacritice, sunt idioti, pentru-ca în transcrierea diverselor limbii cu litere latine, au acomodat alfabetulu latinnsca dupa fonetic'a limbiloru, aplicandu la sunetele derivate atatu la vocale, catu si la consonante, semne diacritice, ce-i dreptu cu mai multa consecinti'a, decatu fonetistii nostri. Combate si satiriséza apoi si pe etimologistii extravaganti si excessivi, cari dice, sunt atata de passionati de latiniséza cuvintele si formele limbii si acolo, unde nu e nici o lipsa; condamna cu tóta energi'a ciuntiturile fonetistiloru, precumu si ratiunile loru pedagogice, economice si estetice, dér' totodata scarmena si regulele cele complicate si incurcate ale etimologiloru excessivi. Imputa cu dreptu cuventu, fonetistiloru ca sunt inconsecinti din cauza, ca la sunetele d, s, t, candu sunt derivate le punu semne diacritice, éra sunetele c si g, candu se facu palatale nu le cinstescu cu nici unu semnu diacriticu, dér' în privinti'a acést'a face esceptiune d. B. P. Hasdeu, care a pusu si la c si la g, candu se facu palatale înainte de 'a, a, o si u, semne diacritice, în care casu etimologistii punu unu i scurtu foneticu.

Ce se atinge de întrebarea de pe pagin'a 27 unde dice „apoi asi vedé eu pe pedagogulu ac'el'a foneticu, în ce chipu va esplicá elu gramatic'a fara u finalu, care e bas'a tuturoru flecsiuniloru în genu, numeru si casu, în modu, timpu si persóna etc.? apoi noi, cu tóte ca nu suntemu în contra lui u finalu, o tîenemu de naiva, deórece fonetistii nu recunoscu pe u de basa, si fiindu-ca pracs'a dovedesce, ca formele gramaticale se esplica si fara u si déca d. Puscariu vrea se-si satisfacá curiositatea n'are decatu se visiteze o scóla, în care se propune dupa metodulu foneticu. Catu pentru venerabilulu sunetu finalu u alu cuvintelor romane, vedemu si noi, ca pe unele locuri dispare cu totulu din gur'a poporului, asia ca chiaru nici urechea cea mai agera si mai deprinsa nu mai aude nimic'a, éra pe alte locuri poporulu în loculu lui u scurtu modernu pronuncia unu sunetu, în casulu concretu, mai vechiu, decatu actualulu u scurtu si acést'a este a întunecatu palatalu, care coincide cu alu Macedo-romaniloru, cari dicu: au calcata, au batuta, au arupta etc. si gerundiulu: calcandalui, batundalui, arup-sandalui. Asia dicu pe multe locuri: am veduta, cadintu, fosta etc. în locu de am vedutu, cadintu, fostu si în gerundi mergénda, facénda etc., în locu de mergéndu, facéndu, ba nu ne indoimu, ca sunt tîenuturi romanesci prin Ardélu, Banatu si Ungari'a în cari si astadi voru fi pronuntiatu u finalu intrégu séu destulu de chiaru, nu numai unde représentéza articolulu pr. domn-u, în locu de domnu-lu etc., ca-ci multe pronunciaru ciudate se audu inca pe ici pe colea, cari nu se scriu cumu nu s'a scrisu u finalu mai înainte. Asia pronuncia în satulu Galati langa Fagarasiu procta cu c înainte de t, si profta, ce dicu alti propta, apoi pe alte locuri se dice în profta în locu de in potri va; asia dicu pela Sionu boru, la bourelu, care se dice si boorelu-boorelu, asia boru este contrasu din bo-oru; asia se dice pe unele locuri în tîer'a Oltului uréiche, paréiche, stréiche, su-oru si so-oru si su-ora si so-ora, din care venerabile remasitie ne esplicamu formele din su'a XVI pr. încatro-o în locu de încatrau si încotro. Asia dér' si u finalu prea bine poté stá, ca-ci da óre-si cumu cuventulu o distinctiune si esterióra formalá.

Mai incolo fórtu bine observa autorulu în contra fonetistiloru, candu dice, ca pentru ce la unele vocale códéle de-nota vocalele modificate, éra la e si o, candu se modifíca, se uu fia de ajunsu a pune pe e si pe o simplu

acutulu, spre a arata sunetele cele modificate, éra nu a mai pune inca unu a langa ele. Betranii, candu scrieau oa si pronuntau asia, dér' nu cumu facu fonetistii, cari dicu, ca facu economie si totusi incarca la litere de prisosu dér' apoi uita unu lucru, ca scriindu ea si oa in locu de é si ó aducu pe copii in mare zapacéla, cumu se cetesca cuvinte cá: dealbare etc. Are in multe privintie dreptate autorulu, dér' earasi in multe nu ne potemu invoi cu elu. Nici noi nu ne impacamu cu parerile etimologistiloru excessivi, cu atata mai puçinu ne potemu impacá cu fonetistii, cari de dragulu teoriei loru ciuntescu si slutescu cuvintele chiaru si acolo, unde nu-i ratiune, de a le ciocarti. Nu scimu unde va ajunge limb'a, déca va merge processulu ciuntarei totu inainte si déca nu i-se voru pune pe catu numai se póte stavili mai puternice. Tóte estravagantiele sunt nesuferite, fia acelea etimologice, fia fonetice, de aceea trebuie amendoué combatute din tóte poterile.

Dupa aceste puçine observatiuni se trecemu la partea a doua, care forméza substratul carticelei. In partea acésta autorulu tractéza consideratiunile asupra timpului si a spatiului. Din citatele presarate ici coela se vede, ca autorulu este initiatu binisioru in literatur'a moderna geologica, paleontologica si archiologica, dér' apoi trebuie se o spunemu francu, ca aplicatiunile si deductiunile, ce le face d-s'a cu rezultatele sciintieloru naturali, cá se aduca bibli'a in consonantia cu ele, este ostenéla desierta, ca-ci tóta interpretatiunea biblica a d-sale este fórté silita. A face din dilele lui Moise periode, e usioru. Apoi din periodele acelea a face sute si mii de milióne de ani, ba chiaru bilióne, este inca si mai usioru. S'au mai cercatu si alti barbati, ba chiaru si unele somitati specialiste cu multu mai inainte, decatu d-lu autoru, cá se arete, ca cosmogoni'a lui Moise nu diferesce intru nimic'a de rezultatele geologice, paleontologice si archeologice moderne, dér' tóte acele incercari au fostu desierte, si autorii loru au remasu izolati ca cuculu si s'au descreditatu cu totulu inaintea lumii culte. Nu cumva d-lu autoru crede, ca preotii egipteni, dela cari a luat Moise intieptiunea s'a, aveau totu atat'a de profunde si de lamurite cunoscentie, cumu au somitatile specialiste ale natiuniloru culte de astadi. Atunci tóta munc'a seculului nostru ar' fi unu regressu si nu unu progressu. Tóta lumea scie, ca geologi'a, paleontologi'a si archeologi'a, sunt sciintie curatu moderne, s'au nascutu numai eri alaltari, ca cunoscentiele acele elementare si rudimentare, ce le au avutu egiptenii, elenii, cu unu cuventu, popórele antice, nu se potu numi sciintie sistematice. Déca cumva nu admite d autoru, ceea ce de multu s'au disu despre biblia: „Hic liber est, in quo quisque dogmata sua quaerit, quaerit te invenit quisque dogmata sua“, ergo si geologii, paleontologii si archeologii moderni trebuie se mérga se invetie dela Moise, ca elu tóte teoriile loru le-a cunoscutu multu mai bine acumu 3378 ani; apoi nu potemu intielege, cumu voiesce d-s'a se aduca genes'a lui Moise cu rezultatele studioloru geologice moderne in consonantia.

Pe lenga tóte acestea recomandam cartea ori-cui, ca se o cetésca, ca e scrisa intr'unu stilu placutu, ba chiaru si umoristicu, mai alesu acolo, unde vorbesce despre perioda de ghiatia, in care ghiati'a vine dela polulu nordicu totu mai tare catra ecuatoru si de aceea anglesii tiagu totu spre sudu, cá atunci, candu va fi Angli'a acoperita cu ghiatia, se aiba unde scapá; noi austriacii cu Franz-Iosefslandulu nostru nu castigam nimica. Ce se atinge de espunerea materiei, e esecutata cu multa deligintia asia, incatu nu se cunósce mai de locu, ca ai de a face c'unu nespecialistu. Dorimu, cá carticic'a acést'a se si afle cetitori catu mai multi, cá se se póte realiza frmosulu scopu, ce si l'a pus autorulu la publicarea ei.

Diverse.

(Principele mostenitoriu Rudolf) s'a afiatu adi septemana in mare periculu de vieatia, din fericire inse a scapatu cu-o rana usióra la man'a stenga. „Prager Tagblatt“ descrie accidentulu in modulu urmatoriu: Principele mostenitoriu, care cumu scimu este unu bunu venatoriu, se exercéza cu predilectiune din candu in candu in dare la semnu, intr'un'a din odaile sale. Marti'a trecuta candu principele facea exercitiu cu-o pusca Salvatoru, vediu din intemplanare sburandu pe dinaintea ferestrei o pasere mica rapitóre. Atunci fugindu la feréstra a voitu se-o deschida iute; pre candu inse voiea se-o deschida cu man'a stenga, s'a slobozitu pusc'a, pe care o tienea in drépt'a cu cocosiulu intinsu. Astfeliu fú ranitu intre degetulu celu mare si celu de alu doilea alu manei stange. Principele se afla acuma earasi bine, numai trebuie se póte man'a stenga inca in legatura. Alteti'a S'a a visitatu deja unele prelegeri ce le asculta la universitatea din Prag'a, unde a fostu primitu de catra studinti cu manifestatiuni de bucuria.

(Crucea Elisabet'a). „Monitorulu oficial“ alu Romaniei publica prim'a serie de dómne,

carora li s'a conferitu „Crucea Elisabet'a“ de catra M. S. R. Domnitorulu, in urm'a aprobatiunei M. S. R. Dómnei. Au primitu acestu ordinu cu totulu 173 dómne, cari prin cautarea ranitoru séu bolnaviloru ostasi romani séu prin instalarea de spitale si ambulante, precumu si prin diferite ofrande, au contribuitu la alinarea suferintieloru acestoru ostesi. Intre aceste vedemu figurandu si numele urmatórieloru dómne din Austro-Ungari'a: Natali'a Hurmuzache din Bucovin'a, Iuditi'a Macelariu, Eugeni'a de Aldulénu Munténu, Emili'a Ratiu, Zine'a Romanu, Hareti I. Stanescu si An'a Stoia din Transilvani'a, apoi Lucreti'a Munteanu si Iuli'a Rotariu din Ungari'a. —

(Kossuth despre ocupatiune.) Betranulu agitatoru dise intr'o convorbire, ce o avu cu redactorulu unei foi italiene, ca ocupatiunea Bosniei si Herzegovinei este o dovéda numai despre sclavi'a, in care se afla Ungari'a façia de Austri'a. Tóta lumea civilisata declara acesta ocupatiune de celu mai rusinatoriu si nepoliticu faptu, ce l'a comisu Austri'a vreedata. Eu din parte-mi sustienu, ca ocupatiunea va fi bas'a la ruin'a Ungariei, ca-ci deschide russiloru drumu in patri'a nóstra. In douedeci de ani russii sunt (domni) stapani peste Ungari'a.

(Poporatiunea romana scade?) Literatulu unguru Carolu Keleti intr'o conferintia scientifica, ce a tienut'o in Academi'a ungrésca, a aratatu, cumu au crescutu nationalitatile singuraticé din Ungari'a si Transilvani'a dela 1870 pana 1876: Maghiarii s'au inmultitu cu 89,511; suflete: Nemtii cu 31,822 suflete: Slovaci cu 57,807 suflete: Croatii cu 8509: Rutenii cu 6271 suflete; constata inse din contra, ca poporatiunea romana a scadiutu cu 82,187, éra cea serbéscá cu 1170 suflete. Pe noi ne surprinde acestu resultatu espusu de domnulu Keleti. Óre cele 82 de mii suflete se fia tóte de acelea, cari s'au vendutu maghiarismului pentru vre unu osu de rosu, séu ca acesti ómeni au fostu trecuti in condica cá maghiarii, din caus'a numelui lor maghiarisatu, ca-ci domnu Keleti sustiene, ca maghiarii au crescutu totu camu cu 80 de mii, cu catu au scadiutu adeca romanii. Altfeliu nu ne-amu poté esplicá scaderea poporatiunei nóstre intr'unu timpu asiá de scurtu in mesura atat'a de mare, candu chiaru sasii Transilvaniei, de cari se scie, ca scadu mereu, apparu sub rubric'a nemti cá sporiti, si candu scimu, ca romanii se inmultiescu in proportiune de unulu la cinci, si vinu indatu dupa evrei si slavi. O alta possibilitate ar' mai fi, ca adeca se fi emigratu o suma atat'a de mare din caus'a „fericirii“ si a „bunatatiloru“, de care s'au bucuratu sub parintesculu guvern maghiaru, dér' apoi scimu din esperientia, ca la emigratiune totu unguirii cu secuii in frunte dau relativu contingentulu celu mai mare. Ar' remané inca numai cestiunea reului nutrementu, dér' óre slovaculu din Ungari'a se nutresce mai bine cá romanulu? — Prin urmare ne-ar' interessá se scimu mai de-aprópe, pe ce baséza d. Keleti resuitatele acele ale cercetariloru sale; deocamdata suntemu pré dispusi a crede, ca d-s'a in casulu celu mai bunu a fostu jertf'a unei mistificatiuni grosolane si la noi nu neobicinuita, candu a sustienutu, ca romanii scadu intr'o poporatiune atata de inspaimentatóre, incatu, déca ar' merge scaderea, totu progressandu, atunci la finea seculului acestuia némulu romanescu in Transilvani'a si Ungari'a ar' fi mai cu totulu stinsu. Nu trebuie se fia cineva chiaru membru alu Academii ungrésce spre a vedé, ca asia ceva este unu lucru cu totulu imposibilu.

(Deputatiunea bosniaca.) In 9 l. c. a sositu deputatiunea de notabili din Bosni'a in Vien'a. Conducétoriulu deputatiunei e Mustafa Bey Fazli Pasic mare proprietariu si primariulu Seraievului, intre membrii ei se afla mai multi Begi, primariulu dela Zvornicu, episcopulu si metropolitulu Bosniei si metropolitulu Zvornicului s. a. Dela Vien'a deputatiunea s'a dusu la Pest'a unde a fostu intimpinati cu mare distinctiune. Maiestatea S'a a primit'o in audientia in 12 l. c. Mustafa Bey Fazli Pasic, o figura musculósa, imbracatu cu haine cu firu si c'unu turbanu mare in capu, se apropiá de monarchu si-i inmaná adres'a omagiala a bosniaciloru, dicédu: „Tramisi de poporulu bosniacu, venimu se depunemu omagie nóstre la peciórele tronului. Ne pare reu, ca cativa retaciti s'au opusu bravei ostiri a Maiestatii Vostri, dér' ne mangaiamu cu aceea, ca acést'a n'a fostu vointi'a natiunei. Ne rogamu, cá Mai. V. se primésca adres'a acést'a devotata, care da expresiune simttemintelor nóstre sincere, si coman-

dandu-ne gratiei M. Vóstre, ne rogamu, cá ceriulu se ve ia in a sa santa paza. Se traiesca imperatulu nostru Franciscu Iosifu I!“ — Maiestatea S'a primindu adress'a a respunsu cu cateva cuvinte gratiose, dupa cari deputatiunea s'a departatu. Séra toti membrii deputatiunei au fostu invitati la prandiu la palatu.

(Secretariu de statu) la ministeriulu ungrésco de interne a fostu numitu in loculu baronului Kemény, acuma ministru, comitele Victoru Zichy-Ferraris.

(Noulu organu alu opostiunei intrunite.) Foi'a lui Sennyey „Kelet Népe“ declara in numerulu seu dela 15 Dec., ca cu finea anului va incetá si va reinviá sub altu nume cá organu centralu alu opostiunei intrunite, adeca a opostiunei din drépt'a si a partidei liberale independente, a carora aliantia, dice, a trecutu deja prin prob'a de focu. Acestu organu nou portá titlulu „Magyarország“ si va aparé totu sub conditionile lui „Kelet Népe“. Redactoru respons. va fi C. Abrányi jun. Se vorbea ca si „Közvélemény“ foi'a stangei moderate va incetá si se va fusiuná cu „Kelet Népe“. Faptu este, ca dela „Közvélemény“ inca s'a retrasu redactorulu de pana acuma d. Béla Lukács si a intratu in comitetulu noului diariu „Magyarország“, impreuna cu comitele Apponyi, Fr. Choriu, br. L. Simonyi si Des. Szilágyi. Timpulu lui Sennyey se apropiá cu pasi rapedi)

(In diu'a de 28 Nov., aniversarea caderei Plevnei) Domnitorulu Carolu a schimbatu depesie de felicitare cu M. S'a imperatoriulu tuturoru Russiloru si cu m. duce Nicolau. Domnitorulu a primitu asemene felicitari din partea Esc. Sale generalului-adjutantu de Tottleben, comandantulu capu alu armatei russesci in Bulgari'a, dela comandantii corpuriloru alu 4-le si alu 9-le ale armatei russesci, cari au fostu sub inalt'a comanda a Altetiei Sale regale inaintea Plevnei, precumu si unu mare numeru de depesie de felicitare dela deosebitele inalte persóne in strainetate.

(Dela curtea romana.) In diu'a de sf. Andreiu, patronulu primului ordinu alu imperiului Russiei, ale carui insemne cu spade au fostu conferite principelui Carolu de catra imperatulu Russiei inaintea Plevnei, Altetiele Loru Regale au intr'unutu la dejunu pe Esc. S'a d. br. de Stuart, ministru resiedinte alu Russiei, pe principele Obolenski, comissariu generalu pe lenga armat'a russésca si d. generalu Iacovlew, comandantu alu serviciului de etape militare, precumu si mai multi coloneli romani, cari au avutu comendamente inaintea Plevnei. — Totu in aceea di domnulu si dómna au datu unu prandiu in onórea Esce. Sale comitelui de Hoyos, tramisu extraordinariu si ministru plenipotentiaru alu M. S. Imperatului Austriei, Rege alu Ungariei. La acestu prandiu au luat parte pe langa dómna comit. de Hoyos si personalulu legatiunei austro-ungare, metropolitulu primatu, ministrii, presiedintii camerelor, generalulu Manu si alte notabilitati, domni si dómne, preste totu 50 persóne.

(Distinctiune.) Din Vien'a ni se comunica, ca d. H. Bresnitz, redactorulu diariului „Der Osten“, unulu dintre cei mai zelosi sustienitori ai causei romane, a fostu decoratu de principele Serbiei cu crucea de oficiu alu ordinului Takova. Ministrulu resiedinte alu Serbiei, d. Zukici, a venitu in persóna, la biuroulu de redactiune alu diariului „Der Osten“, spre a inmaná d-lui Bresnitz decoratiunea.

(Unu respunsu potrivit.) Cu ocasiunea serbatoririi trecerei armatei romane in Dobrogea, erau inscise pe arcurile de triumfu, ce se redicasera in Braila, cuvintele: Plevn'a, Griviti'a, Nicopoli s. a. Unu oficiu rusu, care privea deia o feréstra adresandu-se catra o dómna romana i dise: — Déca romanii au luat Plevn'a, Griviti'a si tóte celelalte, noi ce amu luat? — Basarabi'a!! respunse dómna c'unu tonu ironic. „R. L.“

(Garibaldi despre atentatu.) Generalulu Garibaldi a adressatu catra diariulu „Capitale“ urmatórea scrisóre din Caprer'a, 1 Dec. curentu: „Am cetitu articulu: „Il malesere politico“, in „Capitale“ dela 27 Novembre. Ati tractatu cestiunea cu o mana de maiestru. Da, ingrijirea politica nu e de catu o consecintia a nefasteloru guverne, care sunt adeveratii creatori ai asasinatului si ai regicidului. Socialismu, comunismu, nihilismu, republicanismu sunt sinonime; tóte acestea insemnéza nemultiamirea celor seraci façia de acei'a, care se bucura de tóte intr'unu

modu ilegalu. N'am ajunsu inca la centenarul anului 89 si deja se zarescu pe orizonte semnele prevestitoare ale uraganelor, care sub regimulu lui Polignac au sangeratu Europ'a. Guvernele, preotii si cei cari sunt de cincideci de ori milionari se cugete la acést'a. „Autorii datoriei de 12 miliarde ai macelurilor dela Turinu, ai conventiunii din Septembrie, cari opriau pe Itali'a de a merge la Rom'a, si catusiele dela vill'a Ruffi nu trebuie se aiba dreptulu de a interpelá pe barbati onesti, cari sunt la ministeriu si cari, o speru, voru sci se vindece relele cauzate de predecesorii loru — G. Garibaldi.“

(Luptele Austriei de trei sute de ani incóce.) Archivulu c. r. militariu a publicatu o charta, care infaçiosíza o icona lamurita despre luptele Austriei de trei sute de ani incóce. Numerulu actiunilor militare in restimpu de 375 ani este fórte insemnatu, ca-ci ajunge la sum'a de 6839 diferite lupte. Afara de Svedi'a si Norvegi'a, de Russi'a nordica, ostica si orientala, nu-i nici o tíera pe continentulu europénu, ba in Germani'a nu-i mai nici unu miliu patratu de pamentu, pe care se nu se fia luptatu armatele Austriei. Perderea totala eruata si documentata in tóte resbelele in decursu de 375 de ani se urca pe partea celoru imperatesci la: 261 generali, 17,096 oficieri 1.068,514 soldati. Din acestia se potu numera cá morti si raniti, cu órecare esactitate 233 generali, 12,857 oficieri si 773,981 feciori. Numerulu celoru prinsu de catra inamicu face 56 generali, 4174 oficieri si 289,041 feciori. Mai incolo cadiura in manile inamicului, séu se prapadira: 1805 tunuri, 712 stéguri, 257 standarte, 129,227 cai si 3910 cara s. c. l. Din partea inamicului perderile se calculéza la sum'a de 305 generali, 10,099 oficieri si 1.227,656 feciori. Dintre acesti'a sunt de a se privi cá morti, perduti si raniti 279 generali, 5499 oficieri si 760,177 feciori. Austriacii facura prizonieri unu numeru de 159 generali, 8044 oficieri si 359,079 feciori. Trofeele luate dela inamicu de catra austriaci sunt: 4101 tunuri, 1754 stéguri, 279 standarte s. c. l.

(Desdaunare de resbelu.) Pórt'a s'a obligatu la platirea cheltuielilor de resbelu in modulu urmatoriu: Pana celu multu 10 Feb. va dá supusiloru russesci, cari au suferitu pagubi prin resbelu, 10 milióne ruble. Din restulu de 300 milióne se va dá russiloru, indata ce voru parasi teritoriulu turcescu, 25 milióne. Restulu ilu va plati in rate anuale pana la 1 Ian. 1884.

(Din Dobrogea.) „Romanului“ i se scrie din Tulcea, ca inainte de sosirea romanilor acolo viéti'a érá fórte eftina; indata inse dupa sosirea romanilor tóte trebuintiele vietiei s'au scumpitu, au ajunsu si au trecutú chífaru pretiurile bucurescene. O persóna nu póte se manance mai josu de 4 lei pe di. Casele de locuitu sunt fórte scumpe; pentrn doue odai la mahal'a se cere chiria de 40 napoleoni pe anu. Dealtmintrelea orasiulu e frumosu. La 24 Novembre s'a luatú in primire de la administratiunea russa vam'a de Tulcea si in aceeasi di autoritatile nóstre vamale au si incasatu 1300 lei. Poporatiunea din Tulcea e camu nemultiamita cu unele articule privitoare la tacele vamale, astfelu de esemplu pentru Zacharu, spirituose, pieleria, sticlaria, tutunu, dicéndu, ca plateste 20 si 30 la suta. Cu tóte astea, autoritatile romane nu intimpina nici o dificultate la incasare. Asemenea sunt nemultiamiti cei din Tulcea si cu prohibitiunea sarii de mare, sub cuventu, ca pescele din Dunare nu se póte lucrá de catu cu sare de mare, de órece altmintrele se strica. Lacurile din Dobrogea asemenea producu sare; inse nu potú procurá o cantitate destulu de mare, in comparatiune cu aceea a pescelui ce se scóte din apele Dobrogei, si care e enorma. Turcii arendau pescuitulu pe unu pretiu anualu de 33,000 lire otomane; érá russii ilu cautau in regia, percependu o tasa de 15 la suta din valórea pescelui ce se scotea. Pana acumu romanii n'au perceputu nici o tasa; inse s'a cerutu ministerului instructiuni in privinti'a taselor ce trebuie se se ié asupra acestui insemnatu venitu alu noiei provincii. Astadi se mai afla in Tulcea peste 800,000 ocale sare de mare, cá depositu, pentru care nu s'a platitu vama. Autoritatile romane nu sciú inse, déca trebuie s'o taceze séu se oblige pe comercianti a o esportá, sarea de mare fiindu prohibita in Romani'a. Si in acést'a privintia s'au cerutu instructiuni dela ministeriu.

Tablouri romane. Sub editur'a d-loru Grig. Luis si Lachmann, au aparutu de curéndu dóce frumóse si in-

teressante tablouri, lucrate cu multa atentiune si purtandu urmatórele inscriptiuni, unulu: Carolu I alu Romaniéi in capulu armatei sale in campani'a 1877—1878; celalaltu: Intrarea triumfala a armatei in Bucuresci.

Celu de antaiu se compune din o grupa de tabele, pare ca ar' fi fotografiate, si cari infaçiosíze principalele scene sangeróse si momente fericite in resboiulu de peste Dunare. In mediuloculu tabloului se afla A. S. R. Domnitorulu in fruntea ostirei sale dinaintea Grivitiei, in memorabil'a di de 30 Aug. De giuru impregiuru seu alte diece tabele mai mici representa in ordine cronologica: Lupt'a de anteposturi dela Olteniti'a (18 Apr.) bombardarea Vidinului dela Calafatu (15/27 Maiu), intrarea armatei romane in Nicopole (19 Iuliu), A. S. R. in fruntea armatei romane la Corabi'a (29 Aug.), asaltulu Grivitiei (27 Aug. 18 Sept.) batali'a dela Smardanu (12 Novembre), capitularea lui Osman-pasi'a la Plevn'a (19 Dec.) si in fine intrarea triumfala a armatei romane in Vidinu (12 Sept.)

Celu de alu doilea tablou, totu in genulu celui de antaiu, catu privesce art'a, cu care e lucratu, formatulu si marimea, representa intrarea triumfala a armatei romane in Bucuresci, serbatorita cu atata entusiasmu in diu'a de 8 Octobree.

Ambele tablouri se afla de vendiare la librari'a d-lui Grigore in Bucuresci si costa atatu de eftinu, in comparatiune cu ingrijirea, cu care sunt lucrate, in catu nu ne indoimu, ca toti, cari voru voi se pastreze o amintire piósa despre maretiele fapte ale osteniloru nostri, se voru grabi se si impodobéca cas'a cu aceste icóue ale vitejieii romane.

Afara de tablourile de mai susu voru esi in curéndu 3 tablouri oleografice ecsecutate la primulú stabilimentu artisticu din Vien'a, premiatu cu medali'a de aur la espositiunea, ce avú locu acuma la Parisu. Unulu represinta pe Alteti'a S'a Regala in capulu colónei unui regimentu de calarasi ce ataca.

Cele 2 tablouri din urma sunt posele M. LL. R. in marimea naturala in busta, ecsecutate de unu renumitu artistu si reusite intr'unu modu atatu de maretiu, incatu M. S. R. Domnitorulu a binevoitu a esprimá deplin'a Inalta multiamire artistului, care a avutu norocirea a seversu acést'a onorabila missiune cu atata ingrigire.

Depositulu tuturoru tablouriloru de mai susu pentru Transilvani'a si Banatu se afla la librari'a d-lui professoru **Tacitu in Brasiovu.**

Relativu la cele 3 tablouri din urma nu vomu lipsi a comunicá onorab. publicu conditiunile, sub cari voru fi puse la dispositiunea tuturoru.

Incunoscintiare.

„Associatiunea romaniloru pentru sprijinirea invetiaceiloru si sodaliloru romanimeseriasi“ va tiené **adunarea ei generala** Dumineca in 17/29 Decembre a. c. in sala de desemnu a gimnasiului romanu la 3 óre d. pr. Agendele voru fi: a) Reportulu comitetului; b) Reportulu despre starea cassei; c) Alegerea comisiunii pentru revisuiera reportelor; d) Alegerea comisiunii pentru inscrierea membriloru noi; e) Propunerile comitetului pentru prosperarea Associatiunii si fructificarea fondului, precumu si fipsarea sumelor pentru ajutoarele prescise in art. 4 din statute.

Din siedinti'a Comitetului, tienuta in 3/15 Decembre 1878.

Bartolomeiu Baiulescu,
presiedinte.

Dr. Ioanu Bozocanu,
secretariu.

Rogare

pentru vestminte portate, necesarie copiiloru romani seraci dela meserii.

Indurarea catra cei lipsiti si are resplat'a s'a mai vertosu atunci, candu timpulu e fórte aspru, candu gerulu e greu, atunci trupurile góle sunt espuse perirei.

Apelezu si in ajunulu acestoru s. serbari ale Domnului Christosu la indurarea familielor marinimóse, la datin'a cea nobila religionara a romaniloru, care este: ca la serbarile cele mai insemnate se faca si pe celu golu si pe celu flamendu se se bucure; se daruiesca vestminte copiiloru dela meserii.

In anii trecuti, fiindu auditu, au fostu dieci de copii romani ajutorati cu vestminte. Facu si in acestu anu urmatórea rogare: Vestmintele portate de ori-ce specie, cari nu se folosescu, se se trimita subscrisului pentru a le intocmi si impartii copiiloru romani seraci dela meserii la s. Serbatori. Brasiovu, 18/6 Decembre 1878.

B. Baiulescu,
presied. „Assoc. de meserii.“

Ajutórie pentru ranitii din Bosni'a.

(Urmare.)

Dela presiedintele comitetului de ajutorare. Nr. 20. 1878

La adresa d-lui protopopu Ioanu Petricu, presiedintele subcomitetului romanu. constituitu pentru ajutorarea soldatiloru raniti in Brasiovu.

Cu provocare la comunicatele din 27 Septembrie a. c. Nr. 9 facute Ilustratiei Sale d-lui comite supremu Iuliu

de Szentiványi, am onóre a ve face cunoscutu, cumca sum'a de 392 fl 5 cr., treisute nouedieci si duoi de florini si cinci cruceri, ce au incursu in urm'a concertului arangiatu din partea dómnei Victori'a Stasescu, in favorulu orfaniloru si a veduveloru soldatiloru nostri cadiuti si raniti in luptele din Bosni'a si Herzegovina, — a ajunsu la man'a Esc. Sale d-lui ministru de interne si ca acést'a suma, care pe jumetate pentru ajutorarea familielor ajunse la o stare de stremtorare in urm'a nobilisarei facute, — este deja citata si in publicu atatu in monitoriulu oficialu, catu si in jurnalulu din locu „Kronstädter Zeitung“. Aducandu-o la cunoscentia d-lui subpresiedinte alu subcomitetului pentru ajutorare, mi implinescu totdeodata o placuta datorintia, candu viu in urm'a unor invictiuni dela locurile mai inalte a aduce in numele Ilustratiei Sale a d-lui comite supremu Iuliu de Szentiványi multiamita Esc. S. d-lui ministru reg. ung. de interne — comitetului si per eminentiam dómnei Victori'a Stasescu pentru fatigiei marineimóse, pe cari le-au prestatu in favorulu ostiriloru nóstre.

Brasiovu, in 22 Novembre 1878.

Iuliu de Roll m. p.,
vice-comite si presiedinte.

(Va urmá.)

Dr. Nicolau Olariu advocat,

si-a deschisu cancelari'a sa in **Sibiu** strad'a Poplacii Nro. 25 etagiulu primu. 3—3

Nr. 1125 / a. f. sc. gr.

2—3

Escriere de licitatiune.

Pentru esarendarea dominiului dela **Cristurulu Ciceului**, fostu a lui Torma Károly, acumu proprietatea fondului de stipendie alu fostului alu douilea regimentu romanu de granitarii din Ardealu, pentru timpulu din 1 Ianuariu 1879 (noue) pana la 31 Decembre 1884 (patru), se va tiené licitatiune publica in **30 Decembre 1878** dela 9 óre diminetia pana la 12 óre amédiadi in cancelari'a administratiunei fonduriloru scolastice granitariesci in Naseudu.

Acelu dominiu pretiuitu judecatorcescu cu padure cu totu la 157,704 fl. v. a. consta din:

1. 231 jugere si 1540⁰ aratura, cu semnatur'a de tómn'a cu totu;
2. 146 jugere 1167⁰ fénatia;
3. 4 jugere via;
4. 168 jugere si 211⁰ pasiune;
5. 1 jugeru din padure;
6. case frumóse de locuitu, edificie de economia;
7. lucrulu parte cu palm'a, parte cu trasur'a dela 19 curialisti;
8. móra de farina cu 5 petre din 1 Aprilu 1879;
9. jumetate dreptulu de carciumaritu din comunitate, din 24 Aprilu 1879.

Pretiulu strigarei cá arenda anuala e statoritu la 2500 fl. v. a.

Pana la inceperea licitatiunei verbale (cu gur'a) se voru primi si oferte sigilate, timbrate si prevediute cu 10% a pretiului de strigare in bani gat'a.

Atatu celu ce va oferi mai multu in scrisu, catu si celu ce va oferi mai multu la licitatiunea verbala, va trebui se cunósca pe deplinu conditiunile de licitatiune si se se supuna acelor'a neconditionatu.

Conditiunile de licitatiune si alte deslusiri stau spre dispositiune in cancelari'a fonduriloru in Naseudu.

Din siedinti'a comisiunei administratóre de fondurile scolastice granitariesci si de stipendie, tienuta in Naseudu, 24 Novembre 1878.

Presiedintele:
Gregoriu Moisilu,
vicariu foranu.

Secretariulu:
Ioachim Muresianu.

Nr. 3326. 1878.

3—3

Concursu.

Devenindu vacantu postulu de notariu cercualu din notariatulu Noulu romanu cu comunele afiliate Colunu, Gainariu, Feldióra si Rucaru se escrie concursu pana in **31 Decembre 1878**. Cu acestu postu sunt impreunate unu salariu anualu de 400 fl. v. a. si localu de cancelaria in comun'a Noulu romanu.

Doritorii de a concurá la acestu postu au a documentá pe lenga cualificatiunea prescisa in § 74 si 75 art. de lege XVIII din anulu 1871, ca sciú tóte trei limbi ale patriei. — Petitiunile timbrate si prevediute cu documentele referitóre la recerintiele amintite au a se indreptá pana la diu'a prefipta la subscris'a pretura.

Oficiulu pretoriale.

Arpasiulu-inferióre, 30 Nov. 1878.

Negrille, pretore.

Editoru: **Iacobu Muresianu.**

Redactoru responsabilu: **Dr. Aurel Muresianu.**

Tipograf'a: **Ioane Gótt si fiu Henriou.**